

Medzinárodné centrum syntetického leteckého výcviku na Slovensku

Príležitosť pre Slovenskú republiku

Slovensko môže získať prioritné postavenie v strednej Európe ako poskytovateľ vojenského výcviku na moderných syntetických výcvikových prostriedkoch, a tak zviditeľniť svoj príspevok v rámci NATO. Výcvikové stredisko na Lešti je unikát, ktorý nám môžu závidieť všetky okolité krajiny v Európe, ale je tu výnimočná príležitosť rozšíriť výcvikové schopnosti Slovenska o medzinárodný výcvik na najmodernejších simulátoroch v prostredí virtuálnej reality.

Prvý slovenský Blackhawk vychádzajúci z linky v americkej závoде Sikorsky.

TROCHA HISTÓRIE

V decembri 2015 MO SR a firma Sikorsky podpísali rámcovú dohodu, podľa ktorej prostredníctvom programu FMS (Foreign Military Sales) získa Ministerstvo obrany SR 9 + 9 vrtuľníkov UH-60M Blackhawk, ktoré by sa mali vyrábať vo firme Sikorsky, patriacej koncernu Lockheed Martin Company. V rámci FMS systému má slovenské ministerstvo obrany nárok na tzv. zabezpečenie dodávky (Security of Supply – SOS) vo forme priemyselnej spolupráce s lokálnym priemyslom.

Prioritou č. 1, ako je uvedené v dohode, je dodávka vrtuľníkového simulátora UH-60M Full-Flight Simulatora (FFS), kompatibilného s normami FAA, úroveň D, ktorý sa mal v spolupráci s firmou Sikorsky vyrábať na Slovensku. Slovenský výrobca simulátorov by bol subdodávateľom firmy Sikorsky a Sikorsky by bol hlavným dodávateľom pre vládu USA. Zdroje na túto spoluprácu už sú vyčlenené z existujúcej platby, ktorú SR zaplatila americkej vládnej agentúre, čiže by nešli z rozpočtových zdrojov MO SR.

Na Ministerstve obrany SR boli vykonané záväzky na zabezpečenie spôsobilosti poskytovať letecký výcvik na vrtuľník UH-60M v rámci systému NATO MATC (Multinational Aviation Training Center – spoločná iniciatíva Česka, Slovenska, Maďarska a Chorvátska podporovaná NATO) nielen pre svoje potreby, ale aj pre potreby ďalších UH-60 operátorov v rámci regiónu EÚ. Predbežné rokovania o využití budúceho leteckého výcvikového zariadenia pre UH-60 sa konali na ministerskej úrovni s existujúcimi UH-60 operátormi v Európe (Rakúsko, Švédsko), rovnako aj s potenciálnymi budúcimi operátormi (Česká republika, Chorvátsko, Maďarsko) a mali veľmi pozitívnu odozvu. Zástupcovia MO SR vyrokovali zaradenie do dodávok položku letecký simulátor pre UH-60.

V súčasnosti sa čaká iba na pokyn z MO SR na spustenie dodávky simulátora cez americkú vládnú agentúru.

AKO NA TO?

Pre projekt tohto významu a zároveň pre ochranu záujmov vládneho programu Slovenskej republiky by bolo vhodné celý príspevok slovenského obranného priemyslu do SOS programu povýšiť na PPP-projekt s medzinárodným významom a globálnejším riešením výcvikových potrieb MO SR. V súčasnosti má MO SR pokryté svoje potreby syntetického výcviku na simulátoroch zariadeniami, ktoré má vo vlastnej správe. Zložitá administratíva a potreba medzištátnych zmlúv ich však neumožňuje využívať pre medzinárodný výcvik. Bolo by preto vhodné, aby sa výcvikové prostriedky presunuli pod správu dcérskeho podniku MO SR, akciovej spoločnosti, napríklad Letecké Opravovne Trenčín (LOTN), ktorá by mohla s výcvikovými prostriedkami podnikáť, a teda realizovať predaj služieb iným zákazníkom v čase, keď nie sú využité pre potreby rezortu. Súčasne by bolo dobré dať podľa podmienok rámcovej zmluvy pokyn americkej vládnej agentúre a firme Sikorsky začať spolupracovať so slovenským výrobcom na výrobe a dodávke simulátora. Simulátor by potom automaticky prešiel pod správu akciovej spoločnosti a stal by sa vkladom do budúceho PPP-podniku.

Vláda SR by mohla poveriť podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu Petra Pellegriniho prípravou PPP-projektu za účasti štátu a súkromného sektora. Štát by bol reprezentovaný rezortom MO SR cez jeho dcérsku akciovú spoločnosť a súkromný sektor výrobcom simulátorov, ktorý by poskytoval domácu komplexnú logistickú podporu a zabezpečoval akreditovaný tréning na simulátoroch a profesionálny marketing výcvikových služieb. Štát by vložil vybraný pozemok vo vhodnej lokalite, rezort by vložil svoje výcvikové zariadenia vrátane UH-60 prostredníctvom svojej akciovej spoločnosti LOTN a výroba simulátorov – v tomto prípade firma VRM – by vložila investície vo forme budovy tréningového centra, know-how a služieb potrebných na prevádzkovanie centra.

Kvôli medzinárodnému úspechu bude vhodné prizvať v konečnej fáze projektu k participácii aj niektorú zo spoločností, ktorej produkty budú v budúcom tréningovom centre mať najväčší tržný potenciál (napríklad Lockheed Martin). Takýto partner by priniesol nielen celý svoj akreditovaný výcvikový program, ale súčasne by pritiahol zákazníkov z okolia.

BENEFITY

Skĺbenie všetkých uvedených záujmov do špičkového centra excelentnosti pre letecký výcvik ponúkaný v rámci NATO MATC môže priniesť rešpekt Slovenskej republike, skvelú PR pre vládu SR, profesionálnejšie riešenie výcvikových potrieb MO SR, zmysluplné zapojenie

slovenského obranného priemyslu do medzinárodného projektu, ako aj drobné multiplikátory ekonomického a trhového charakteru (napríklad prírastky zisku slovenského výrobcu – exportéra z nového typu výrobku a služieb). Niet na čo čakať. Zástupcovia firmy Sikorsky už indikujú záujem maďarského ministerstva obrany vytvoriť takéto výcvikové stredisko v Maďarsku. Poponáhľajme sa, aby naši piloti nemuseli chodiť na najvyspelejší komplexný simulátor k našim južným susedom.

Július Berith

predseda predstavenstva VRM, a. s.

Interiér VRM vrtuľníkového simulátora Mi-17 pre US Army PEO STRI, dodaný do Iraku.

POTENCIÁL SLOVENSKEHO VÝROBCU SIMULÁTOROV

Virtual Reality Media, a. s. (VRM) je originálna slovenská high-tech spoločnosť s 22 rokmi skúseností v oblasti návrhu, vývoja, výroby a servisnej podpory leteckých simulátorov a výcvikových systémov vo všetkých kategóriách. Je známym dodávateľom výcvikových zariadení pre slovenské letectvo, ako aj iných zákazníkov po celom svete vrátane tzv. full-flight a full mission simulátorov pre vrtuľníky, ako sú Mi-8/17, pre stíhacie lietadlá MiG-29, cvičné lietadlá L-39 a pre ďalšie platformy lietadiel. VRM je akceptovaná ako akreditovaný subdodávateľ firmám dodávajúcich pre agentúru PEO STRI, zabezpečujúcej simulátory pre americkú armádu, kde dodala 11 výcvikových zariadení, prevádzkovaných v Iraku, Afganistane a priamo na US Army Aviation Center of Excellence, vo Ft. Rucker, Alabama.